

A BME doktori (PhD) fokozat megszerzésének minimális feltételei
Matematika és Számítástudományok témákban
2008 február 28

Ez az anyag jelöltek, előterjesztők és bírálók számára készült a BME Doktori Szabályzat (DSZ) 13-22§ kiegészítéseként, a szakterület speciális igényei szerint. Az itt nem részletezett kérdésekben a BME DSZ alkalmazandó. A feltételek formális teljesítése nem garantálja sem az eljárás elindítását sem pedig annak sikeres befejezését. A döntéshozatalnál a Doktori Tanács tartalmát tekintve is megvizsgálja az új tudományos eredmények publikáltságának szintjét, továbbá Jelölt hozzájárulását a publikált eredményekhez.

Publikációk: Az eljárás megindítására és a fokozat odaítélésére vonatkozó döntésben a publikációs tevékenység mértéke (mennyisége) mellett annak minősége is döntő szerepet játszik. Nem azonos az elméleti, illetve az alkalmazás-orientált területek szempontrendszer, figyelembe veszi az eltérő publikációs szokásokat és értékrendet. Irányadó az MTA Matematikai Osztály gyakorlata, aminek elvei a www.math.bme.hu/akademia honlapon találhatóak. Ugyanitt érhető el a matematikai – számítástudományi folyóiratok listája.

A) A Tézisekhez kapcsolódó szakmai közlemények minimális száma 4. Csak az tekinthető publikációnak ami szerkesztett kötetben - nyomtatott vagy elektronikus formában - elvileg bárki számára elérhető. Előadás és annak kivonata nem számít publikációnak, de konferencia kiadványában megjelenő cikk, és egy magyar nyelvű dolgozat is beszámítható. Legalább egy olyan nemzetközi publikáció is szükséges amiben Jelölt szerzői súlya több 50 százaléknál, vagyis vagy egyszerezős cikk, vagy Jelölt témavezetője (konzulense) az egyetlen társszerző.

B) Szükséges legalább 3 idegen nyelvű publikáció, közülük kettő lektorált és referált, a „Web of Science” listáján szereplő folyóiratban, és az egyik, a "kiemelt publikáció", a szűkebb szakterület vezető fórumaként számontartott helyen, folyóiratban vagy színvonalas konferencia kötetében jelenjen meg. Az impakt faktor tájékoztató jellegű, a lektorálás és referálás ténye a színvonal elismeréséhez önmagában még nem elegendő.

C) Alapvető követelmény hogy a Tézisek érdemi része megfelelő nyilvánosságot kapjon, ez elsősorban **B)** pontban említett kiemelt publikáció funkciója. Indokolt, de nem követelmény hogy ennek a tanulmánynak Jelölt témavezetője mellett más társszerzője ne legyen. A kiemelt publikáció megjelenésének helye a Mathematical Reviews által rendszeresen referált szakfolyóirat, az alkalmazott matematikai/számítástudományi kérdésekkel is foglalkozó jelentős fizikai folyóiratok (Physical Reviews), valamint az American Mathematical Society (Contemporary Mathematics Series), a Society for Industrial and Applied Mathematics, az Institute of Electrical and Electronics Engineers, az Association for Computing Machinery rendszeres kiadványa lehet. Egyenértékű a fenti, vagy hasonlóan rangos tudományos társaság konferenciájának vagy csatlakozó tematikus rendezvényének kiadványában megjelenő eredeti, tehát a módszereket és bizonyításokat is tartalmazó lektorált és referálásra kerülő dolgozat.

A publikációk pontozása: Jelölt publikációs listáját a BME DSZ útmutatása szerint készítse el, a listára vezesse rá az alábbi táblázat és a %-os módosítások alapján járó pontokat, és a végén tüntesse fel a teljes pontszámot.

Könyv (kiadó által elfogadott)	8 pont
Könyvrész, könyvfejezet	6 pont
Szerkesztett idegen nyelvű könyvben cikk	4 pont
Nyomtatott, lektorált egyetemi jegyzet	4 pont
Nemzetközi szerkesztésű, lektorált és referált „Web of Science” folyóiratban megjelenő dolgozat	6 pont
Cikk hazai szerkesztésű, lektorált és referált idegen nyelvű folyóiratban	4 pont
Magyar nyelvű tudományos cikk	2 pont
Tekintélyes nemzetközi konferencia kiadványában megjelent előadás szövege új eredmények részletes ismertetésével	6 pont
Nemzetközi konferencia kiadványában megjelent idegen nyelvű lektorált előadás	4 pont
Hazai részvételű rendezvény kiadványában idegen nyelvű előadás	2 pont
Magyar nyelvű kiadványban megjelent konferencia-előadás	1 pont
Külföldi szabadalom	2 pont
Magyar szabadalom	1 pont
Alkotással pályázóknál a Doktori Tanács által elfogadott alkotás	6 pont

Az előírt minimális pontszám: 12, amit úgy kell elérni, hogy az egyetemi jegyzet vagy magyar nyelvű tanulmány kategóriákból legfeljebb két tétel vehető figyelembe. Több szerző esetében a pontszámot a szerzők számával kell osztani, de Jelölt témavezetője ebbe nem számít bele. Hasonló a helyzet akkor is, amikor a munka szakmai irányításában „konzulens” is részt vesz, ilyenkor Jelölt kérheti hogy ne a témavezetővel, hanem a konzulenssel közös publikációk pontozása legyen kedvezményes. Mivel a szerzők sorrendje általában alfabetikus, ennek nincs jelentősége, az „első szerzős cikk” típusú minősítéseket nem használjuk. Lehetőleg a „kiemelt publikáció” teljesítse azt a követelményt hogy Jelölt szerzői súlya legalább egy publikációban haladja meg az ötven százalékot.

Második idegen nyelv ismerete: A BME DSZ 13§ (3) pontja első helyen középfokú angol nyelvvizsgát ír elő. A második idegen nyelv ismerete világnyelven szerzett alapfokú állami, vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgával igazolható. Indokolt esetben, mint nem magyar állampolgár pályázata, vagy honosítási eljárás, nyelvtudás külföldön elnyert igazolása is elfogadható.

Házi védés: A BME Jelöltet hallgatóként befogadó tanszéke szervezi, időpontját és helyét a Matematika Intézet honlapján is meg kell hirdetni. Jelölt előadását két előre felkért hozzászóló értékelő megjegyzései követik. Egyikük a befogadó tanszéken kívülről jöjjön, véleményüket a védés jegyzőkönyve vagy annak melléklete tartalmazza. További hozzászólások és vita után a hallgatóság szavazással nyilvánít véleményt arról, hogy úgy a választott téma aktualitása, mint az elért tudományos eredmények színvonala lehetővé teszi a tézisek és az értekezés beadását.

Tézisfüzet: Pontokba szedve ismerteti az értekezésben részletezett főbb eredményeket, és megnevezi az egyes pontokhoz rendelt saját publikációkat. Lényegében azonos az értekezésnek a BME DSZ 13§ 7/d pontjában előírt „összefoglaló fejezetével”. A BME DSZ által előírt "Társ szerzői lemondó nyilatkozat" annak 6. melléklete szerint készül.

Eljárás indítása: A BME DSZ 14§ szerint akkor is lehetséges ha a fenti 12 pont még nem jött össze, vagy a második nyelvvizsga még nincs meg, de a pályázat világosan megfogalmazza a még hiányzó feltételek teljesítésének módját, és teljesülnek a BME DSZ 13§ (5) pontjában megfogalmazott követelmények is. Eszerint Jelöltnek már van négy elfogadott publikációja, köztük két idegen nyelvű lektorált folyóiratcikk, és az utóbbiakból az egyik olyan folyóiratban jelenik meg, amely szerepel a „Web of Science” vagy a „Scopus” listáján. A Doktori Tanács a pályázat, valamint Jelölt addigi teljesítményének ismeretében (kitüntetés, díj, hivatkozás, elfogadásra váró publikáció) dönt. Szükség esetén hiánypótlás kérhető, ami a kétéves határidő vonatkozásában halasztó hatályú. Ha a DT engedélyezi az eljárás elindítását, akkor a még nem teljesített feltételeket (publikáció tárgya, helye, a második nyelvvizsga típusa) a jegyzőkönyvben kell megfogalmazni. Teljesülésüket a pályázat felterjesztője és az elnök ellenőrzi, és arról a Tanács tagjait értesíti. Eltérés esetén, például ha a publikáció nem a pályázatban megnevezett helyen került elfogadásra, a kérelmet újra kell tárgyalni, és a szokásos titkos szavazással minősíteni.

Szigorlati és Bíráló Bizottság: A szigorlati bizottság elnöke a BME tanára, egyik bizottság elnöke sem lehet Jelölt befogadó tanszékének tagja. A BME DSZ előírása szerint mindkét bizottságnak legalább egyharmada “külső” szakértő.

Ezeket az előírásokat a BME Matematika és Számítástudományok Szakterület Doktori Tanácsa 2007 január 23-án és 2007 április 17-én tárgyalta, a BME Doktori Tanácsa 2007 július hatodikai ülésén tárgyalta és 2008 február 28-án elfogadta. A 2009 június 30 előtt beadott pályázatoknál Jelölt kérheti a korábbi, 1999-ben bevezetett követelmények alkalmazását. Mindkét dokumentum a BME TTK Dékáni Hivatalában, valamint a Doktori Iskola honlapján, mindenki számára hozzáférhető.